

مسعود کرامتی؛ بازیگر فیلم «جاندار»

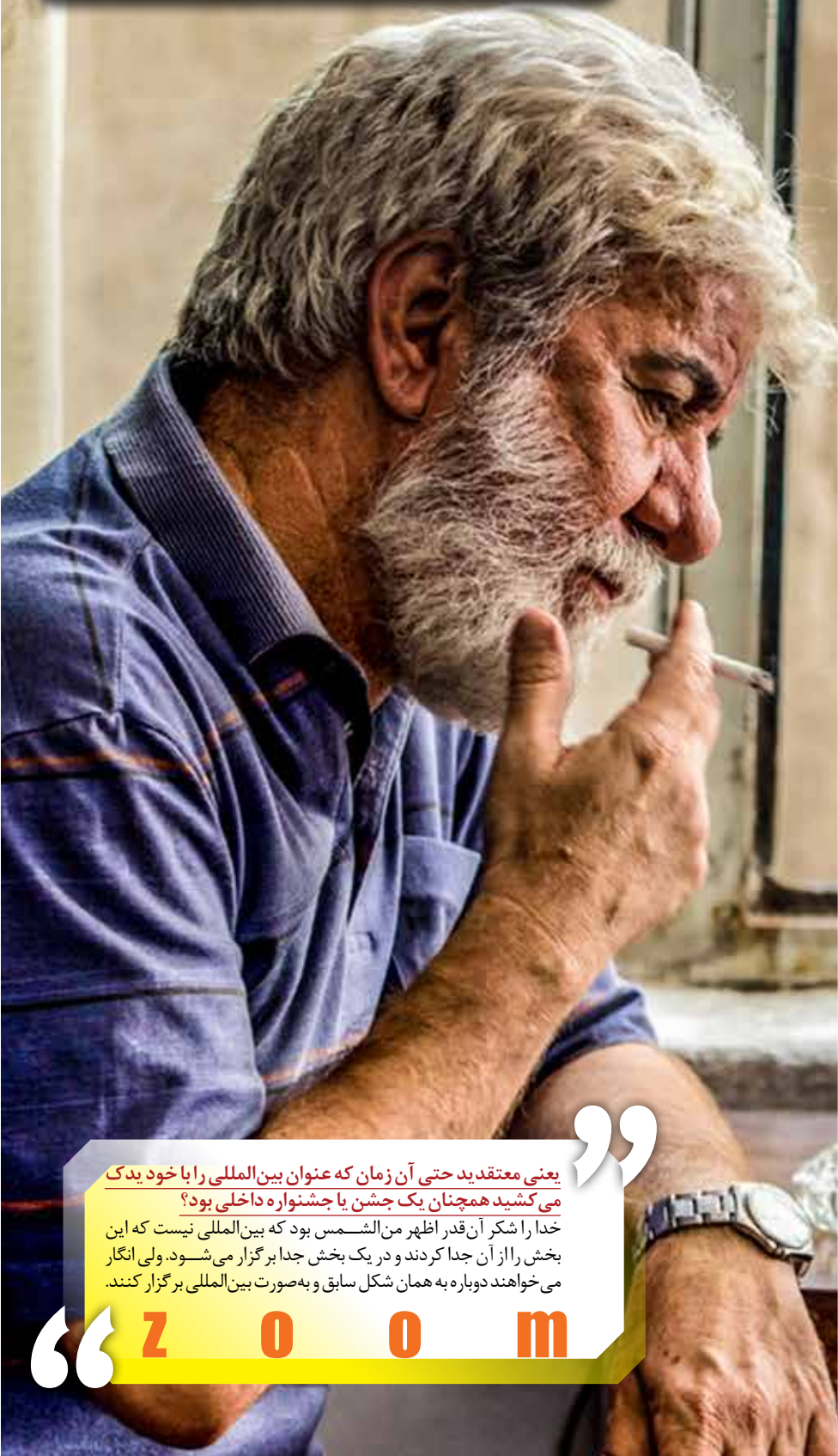
در گفت و گوبا «صبا»:

جشنواره

یک اتفاق کلی است

فیلم سینمایی «جاندار» اولین فیلم مشترک حسین امیری دوماری و پدرام امیری است. نویسنده‌گی این فیلم به صورت مشترک بر عهده حسین امیری دوماری، پدرام پورامیری و محمد داوودی بوده است. در این فیلم سینمایی بازیگرانی مانند فاطمه معتمد آریا، حامد بهداد، باران کوثری، جواد عزتی، مسعود کرامتی، علی شادمان، گیتی قاسمی، محمدعلی محمدی و امیراحمد قزوینی حضور دارند. با مسعود کرامتی گفت و گویی داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

مرحان سمندری
گفت و گو

اگر مشخصا بخواهید درباره جشنواره فجر صحبت کنید به چه نکاتی می‌رسید؟

جشنواره فجر ما مثل جشنواره سپاس قبل از انقلاب است و هیچ فرقی با آن ندارد. آن هم به این صورت است که فیلم‌های ایرانی در آن باهم رقابت می‌کنند. حالا یک تعداد از دوستان هم به‌عنوان داور کارها را انتخاب می‌کنند و مکانیزم آن هم مشخص است. به هر حال همه آن را هم وزارت ارشاد انتخاب و برگزار می‌کند و پیشنهاد می‌دهد به دوستان برای داوری و فیلم‌هایی که در سینمای ایران تولید می‌شود. یک هیات انتخاب هم دارد که آثار را انتخاب می‌کند یعنی فیلترهای مختلفی وجود ندارد در صورتی که جشنواره‌های دیگر در سراسر دنیا فیلترهای مختلفی دارند و این گونه نیست که هیات انتخاب دوپست فیلم را ببینند و از میان آن‌ها تعدادی را انتخاب کنند. به هر حال نماینده‌هایی دارند که به گوشه گوشه جهان فرستاده می‌شوند و فیلم‌ها را می‌بینند و از آن میان تعدادی را انتخاب می‌کنند و بعد این فیلم‌ها به هیات انتخاب اولیه راه پیدا می‌کنند. اما برای ما این گونه نیست. در واقع جشنواره فجر ما یک فستیوال داخلی و یا بهتر بگویم جشن سینمای داخلی است که تولیدات ما در آن باهم رقابت می‌کنند.

یعنی معتقدید حتی آن زمان که عنوان بین‌المللی را با خود یدک می‌کشید همچنان یک جشن یا جشنواره داخلی بود؟

خدا را شکر آن قدر اظہر من الشمس بود که بین‌المللی نیست که این بخش را از آن جدا کردند و در یک بخش جدا برگزار می‌شود. ولی انگار می‌خواهند دوباره به همان شکل سابق و به‌صورت بین‌المللی برگزار کنند.

همان طور که می‌دانید جشنواره فیلم فجر در ابتدا با یک سازوکار و اهداف دیگری برگزار شد ولی امروز به یک روال و شیوه دیگری جلو می‌رود. به نظر شما اگر با همین روند بخواهیم جلو برویم این جریان می‌تواند در معرفی هنرمندان خصوصا هنرمندان جوان و آثار جدید کمک کند؟

خیلی اعتقادی ندارم که مسیر جشنواره تغییر کرده باشد. بلکه معتقدم یک مقدار تعداد فیلم‌ها و تولیدات آن زیاد شده‌اند. البته تنها اتفاقی که در برگزاری این جشنواره افتاده این است که آن زمان همه فیلم‌ها در بخش مسابقه در کنار یکدیگر رقابت می‌کردند ولی الان بخش‌های مختلفی دارد و آثار در بخش‌های مختلف به رقابت می‌پردازند. و گرنه در شکل و شیوه آن تغییری ایجاد نشده است. اما جدای از این که می‌تواند تاثیر داشته باشد یا نه، همیشه رقابت این ویژگی را دارد که می‌تواند یک شور و هیجان در میان هنرمندان ایجاد کند. البته این که این جشنواره و رقابت‌ها بر اساس عدالت هستند یا نه، بحثی ندارم ولی اگر هر کسی یا هر فیلمی انتخاب شود به هر چیزی که اعتقاد نداشته باشد به هر حال از تشویق شدن بدش نمی‌آید.

در واقع معتقدید این فضا هم می‌تواند در میان هنرمندان انگیزه ایجاد کند و هم می‌تواند انگیزه آن‌ها را بگیرد؟

صد درصد این گونه است. ولی واقعیت این است که نمی‌توانیم مطلق این جریان را رد کنیم یا بپذیریم. برای این که هر جایی در جامعه ما نه فقط جشنواره چنین مسائلی وجود دارد. اصولا در جامعه ما در هر بخشی چه مدرسه محل کار هر جایی که قرار است عمومی باشد اگر تکلیف و تعاریف مشخص باشد کمتر به مشکل می‌خوریم. مثلا وقتی وارد یک فروشگاه کفش فروشی می‌شویم نمی‌توانیم به دنبال تشک و لحاف باشیم. اگر این گونه باشد مشکل ماست. ولی اگر وارد فروشگاه می‌شویم که این ادعا دارد که همه جور جنسی دارد شما حق دارید انتظار داشته باشید هر جور جنسی را در آن جا داشته باشند. متاسفانه در جامعه ما چنین چیزی وجود دارد و نمی‌توانیم منکر این شویم. البته فقط هم مختص جشنواره نیست یعنی همه جا شبیه هم است. ما ادعایمان این است که همه چیز داریم و همه کار بلدیم انجام بدهیم ولی خیلی مشکلات و نواقص داریم که کمتر به آن توجه می‌کنیم.

باتوجه به این که در حال حاضر شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی خاصی در جامعه ما حاکم است. می‌بینیم سینما هم از این قاعده مستثنی نیست و امروز به خاطر همین شرایط حاکم روز به روز سالن‌های سینمایی ما خالی تر می‌شوند و اغلب مخاطبان ما در جشنواره‌ها خود هنرمندان و یا دانشجویها هستند و کمتر مردم عادی به سمت سینما می‌آیند، به نظر شما چرا؟

همان طور که اشاره کردید جامعه ما در قسمت‌های مختلف دچار این تغییر و تحول شده است. واقعیت این است که یک تغییر کلی در همه عرصه‌ها به وجود آمده و آن این است که مردم خیلی نسبت به یکدیگر بی‌اعتماد شده‌اند. چه بسا به هر آنچه برای ما عرضه می‌شود اعتماد نداریم. مثلا وقتی یک خودرویی را می‌خواهیم بخریم در ابتدا قبل از این که آن را بخریم می‌گوییم خیلی چیز مزخرفی است. به‌خاطر این که تا پیش از آن دیده‌ایم بارها و بارها خودشان از نداشتن استانداردهای لازم برای این صنعت صحبت کرده‌اند و این عدم اعتماد را در ما ایجاد کرده‌اند. در همه عرصه‌های ما این چنین است مثلا همیشه می‌گویند تحصیل در ایران رایگان است اما کجا چنین چیزی را می‌بینید؟ این‌ها همه عدم اعتماد را در ما ایجاد می‌کنند. می‌خواهم بگویم در همه عرصه‌ها ادعاهایی وجود دارد که وقتی وارد آن می‌شویم می‌بینیم خیلی توخالی است. سینمای ما هم فارغ از این جریان کلی نیست. در نتیجه مردم هم بعد از این همه سال با این جریان قهر هستند و اعتماد ندارند، طبیعی هم هست.

فکر می‌کنید باید چه کار کنیم تا این اعتماد را در مردم جلب کنیم؟

ما می‌توانیم به همدیگر اعتماد کنیم ولی نکته در این است که مدیریت به ما دروغ نگوید و با ما صادق باشد. واقعیت را به مردم بگویند. به نظر من اگر ما یک استانداردی را در نظر بگیریم و طبق آن عمل کنیم می‌توانیم نتیجه خوبی بگیریم.

آقای کرامتی لطفا از فیلم سینمایی «جاندار» بگوئید.

فیلم سینمایی «جاندار» یک فیلم اجتماعی خانوادگی است که اولین فیلم بلندی است که پدرام پورامیری و حسین امیری دوماری به صورت مشترک آن را کارگردانی کرده‌اند و به واسطه آن قرار است در جشنواره فیلم فجر امسال معرفی شوند. در واقع این دو هنرمند جوان یک سناریوی داشتند که به من هم پیشنهاد دادند تا آن را بخوانم. من هم سناریو را خواندم و به نظر آمد که فیلمنامه خوبی است و پذیرفتم تا در آن بازی کنم. من در این فیلم نقش پدر خانواده را بازی می‌کنم که جزو نقش‌های اصلی این فیلم است. داستان فیلم هم بیشتر در یک خانواده‌ای می‌گذرد که درگیر مسائلی می‌شوند. یعنی اتفاقاتی می‌افتد که این خانواده همگی درگیر آن می‌شوند و در نهایت هم یک درگیری‌هایی بین آن‌ها اتفاق می‌افتد.

فرمودید وقتی سناریو را خواندید به نظر تان متن خوبی بود در واقع باتوجه به این که این دوستان اولین فیلم بلندی است که برای ساخت آن اقدام کرده بودند چه ویژگی‌هایی داشت که آن را دوست داشتید و تصمیم گرفتید در آن بازی کنید؟

در واقع چندین عامل در این ماجرا دست به دست هم دادند تا من هم تصمیم بگیرم در آن بازی کنم، از جمله خود متن که یک داستان خانوادگی را دنبال می‌کرد. دومین موردی که منظور نظر من بود تیم خوبی بود که برای به سرانجام رسیدن این فیلم در کنار یکدیگر جمع شده بودند.

از همان ابتدا می‌دانستید که قرار است این فیلم برای اکران در جشنواره فیلم فجر شرکت کند؟

نمی‌دانستم. از طرفی هم من خیلی درگیر این مسائل نیستم. تقریبا هم هر سال خیلی کم در این رویداد شرکت می‌کنم تا فیلم ببینم. گاهی فیلم‌هایی که در مورد آن‌ها سروصدایی می‌شود یا تبلیغاتی برای آن‌ها می‌شود را می‌بینم یا این که وقتی دوستی کاری در جشنواره دارد را می‌بینم. از همین رو خیلی برای من اهمیت ندارد فیلمی که در آن بازی می‌کنم به جشنواره راه پیدا کند یا نه. البته توجه داشته باشید به هیچ وجه منظور من این نیست که بخواهم جشنواره را بی‌اهمیت جلوه دهم به هیچ وجه چنین قصدی ندارم و قبول دارم که به هر حال یک هیات انتخاب و داوری وجود دارد که چند نفر در آن حضور دارند و با یک سلاقی کارها را می‌بینند و تعدادی از آن‌ها را برای شرکت در جشنواره انتخاب می‌کنند. باز هم تاکید می‌کنم منظور من بی‌اهمیت جلوه دادن این جریان جشنواره یا جشنواره‌ها به‌طور کلی نیست ولی معتقدم در همه آن‌ها به نوعی این اتفاق می‌افتد.

اساسا به‌عنوان یک هنرمند با برگزاری جشنواره موافق هستید؟

صد درصد این چنین است. زیرا این جشنواره‌ها یک اتفاق کلی است ولی تعریف مشخصی ندارد. به هر حال جشنواره فیلم فجر و همه بخش‌های آن از جانب وزارت ارشاد تأیید و برگزار می‌شود و یک جریان کلی است. یعنی آنچه در طول سال در سینمای ما تولید می‌شوند در این جریان کنار هم به رقابت می‌پردازند. ولی سایر جشنواره‌ها در تمام دنیا برای خود یک تعریف مشخص دارند که مثلا فیلم‌هایی که در فلان ژانر هستند را به نمایش می‌گذارند. البته به نظر من این‌ها فی‌نفسه هیچ ایرادی ندارند و جشنواره هم به هر حال یک فضای رقابتی است که طبیعی است وقتی رقابتی در میان باشد همیشه سبک‌ترین آن‌ها هم در آن جریان یک جذابی ایجاد می‌کند.

فکر می‌کنید این جشنواره‌ها خصوصا جشنواره فیلم فجر که یک جشنواره بزرگ در ایران هستند چگونه برگزار شوند اصول و شیوه درست را رعایت می‌کنند و به یک جشنواره استاندارد نزدیک می‌شوند؟

به نظر من باید همه این‌ها تکلیفشان روشن باشد. همان طور که می‌دانید بزرگ‌ترین جشنواره‌ای که می‌توانیم مورد بررسی قرار بدهیم و به آن استناد کنیم جشنواره اسکار است. همان طور که می‌دانید جشنواره اسکار شیوه‌اش و عملکرد آن معلوم است. فیلم‌ها برای شرکت در این جشنواره از طریق یک جمعیتی دیده و محک زده می‌شوند و از طرف یک جمعیتی هم برای شرکت در جشنواره انتخاب می‌شوند. در واقع یک تعداد زیادی از افراد هستند که فیلم‌هایی که در هر کشوری که اکران می‌شود را می‌بینند و باتوجه به ویژگی‌هایی که جشنواره منظور نظر دارد برای شرکت در جشنواره انتخاب می‌کنند. به هر حال برگزاری این گونه جشنواره‌ها هم یک نوع و شکل آن است ولی مهم این است که تکلیفشان روشن است که در بسیاری از مواقع وقتی فیلم‌های اسکاری را می‌بینیم حیرت می‌کنیم که مثلا این فیلم چه چیزی داشت که امسال اسکار گرفته است؟ به هر حال یک شیوه‌ای برای خودشان دارند. از آن طرف ما جشنواره‌هایی مانند جشنواره کن یا جشنواره برلین را هم داریم که ممکن است در یکی از این جشنواره‌ها یا هر جشنواره دیگری حادثه‌ای اتفاق بیفتد که آن فضا را تحت تاثیر خودش قرار بدهد و داوران براساس آن حس و حالی که برایشان ایجاد کرده است فیلم‌ها را ببینند. البته هر کدام از این‌ها کمبودهایی هم دارند ولی به هر حال آن‌ها یک مقدار تکلیفشان روشن تر است به این معنا که انتخاب می‌کنند و از فیلم‌هایی که می‌خواهند در جشنواره حضور داشته باشند، تعریف می‌دهند. این گونه نیست که هر کسی یک فیلمی داشته باشد و بتواند در جشنواره حضور داشته باشد. فیلم‌ها با هر ملیتی در هیات ژوری بر مبنای تعریفی که دارند بررسی می‌شوند. البته ممکن است یک سری معذورات و ملاحظات سیاسی و اجتماعی در آن هم اتفاق بیفتد ولی به‌طور کلی سیستم آن‌ها این گونه است و تکلیفشان روشن تر است یعنی معلوم است چه می‌خواهند و راجع به چه قضاوت می‌کنند. به‌خصوص جشنواره کن داعیه این را هم دارد که در مورد سینما یک سیاست‌گذاری کلی می‌کنند و می‌توانند جریان جهانی ایجاد کنند به هر حال این را می‌گویند و گاهی هم این اتفاق افتاده و تاثیرات این گونه هم داشته است.

یعنی معتقدید حتی آن زمان که عنوان بین‌المللی را با خود یدک می‌کشید همچنان یک جشن یا جشنواره داخلی بود؟

خدا را شکر آن قدر اظہر من الشمس بود که بین‌المللی نیست که این بخش را از آن جدا کردند و در یک بخش جدا برگزار می‌شود. ولی انگار می‌خواهند دوباره به همان شکل سابق و به‌صورت بین‌المللی برگزار کنند.

z o o m